

דף קכא.

עין משפט ג.ד.ה.

אה"ע סימן יז סעיף כו

עיינ לעיל דף קכ. עין משפט ד

עין משפט ו.ז.ז.ט.

אה"ע סימן יז סעיף לב

לב ס. ראוהו שטבע במים, אף בים הגדול אין מעידים עליו להשיא את אשתו, שמא יצא ממקום אחר, ואפי' עמד שם כדי שתצא נפשו.³

לב סא. נפל למים מכוונסים או לבור, ועומד ורואה כל סביבו זמן כדי שתצא נפשו ולא יצא, משיאין.

לב סב. קשרוהו ברגלו ושילשלוהו לים ועלה בידם רגלו, אם מן הארכובה ולמעלה תנשא לאחר י"ב חודש, דהוי טרפה ולא יחיה אבל מן הארכובה ולמטה לא תנשא אשתו.

לב סג. נפל לים והשליכו מצודה ועלה בידם רגל, אף מן הארכובה ולמעלה אין משיאין, דאומרים רגל של אדם אחר שטבע בים היא, אם לא שהיה ברגל סימן מובהק. וי"א דאם יש סימן בכה"ג אף בבגדיו שעל רגלו, היות וראוהו שטבע בבגדים אלו לא חיישינן לשאלה תחת המים, ותנשא.⁷

עין משפט י.

אה"ע סימן יז סעיף כט

כט נו. אין מעידים על אדם שמת אלא א"כ ראוהו שמת ודאי ואין בו ספק,

ג. שם במשנה קכ"א, ובכה"ג שעמד כדי שתצא נפשו, אם נישאת לא תצא. אבל בלא עמד כלל אף אם נישאת תצא, דשמא יצא מיד כ"כ המגיד משנה והכסף משנה בפ' י"ג מהלכות גירושין, וב"י בשם תשובות הרמב"ן, מובא ברמ"א סעיף ל"ד ועיין ח"מ ס"ק ס"א.

ד. דעת הי"א היא ממהר"ם פאדוואה ברמ"א. וכתב הח"מ צ"ע אם טבע אדם ולאחר כמה ימים מצאו מת שפלטתו הים באותם בגדים, אם בזה חיישינן שלאחר שעלה השאיל בגדיו לאחר והאחר הוא שטבע.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

אבל נפל לגוב אריות אין מעידים עליו, דשמא לא היו רעבים ^ה. אך אם ראוהו שנפל לחפירה של נחשים ועקרבים, מעידים עליו שמת. דכשדוחקן מזיקים אותו.

דף קכא :

עין משפט א. אה"ע סימן יז סעיף ל
עין לעיל דף קכ: עין משפט ג

עין משפט ב. יו"ד סימן רלו סעיף ד

ה. ו. נשבע לשנות הידוע כגון על איש שהוא אשה חייב משום שבועת שוא, וכן נשבע על שנים שהם שנים דבר שהוא ידוע לכל שהם שנים, וכן אם נשבע על דבר שא"א לעשותו כגון שלא אישן ג' ימים או נשבע שלא יאכל ז' ימים, או נשבע שלא יאכל מכל פירות שבעולם הרי זה שבועת שוא ומלקין אותו, וישן לאלתר ואוכל לאלתר ^ו.

הגה: נשבע בסתם שלא יישן ושלא יאכל הוי כאילו נשבע שלא יעשה לעולם והוי שבועת שוא.

עין משפט ג. אה"ע סימן יז סעיפים ג.ה

ג. ח. הלך בעלה למדינת הים ^ז, ובאו ואמרו לה מת בעלך מותרת. אפי' עבד ^ח ושפחה או קרוב או עד שפיסולו מדרבנן, אבל עד שפיסולו

ה. ואין תולין דשמא נעשה לו נס כחנניה מישאל ועזריה, דהרי בנס לא תולים, ודלא כהירושלמי, כ"כ הח"מ. והוא מברייתא יבמות קכ"א וכת"ק.

ו. דהנשבע שלא יאכל שבעה ימים הוי כנשבע להמית עצמו והוי כנשבע לבטל המצוה. ט"ז ס"ק ט'.

ז. והוא מסוף יבמות במשנה דף ק"כ. ועל ידי קול הברה בעיר שמת, אין משיאין. תשובת הרמב"ן הביאה הרמ"א.

ח. הב"ש הביא ממהרשד"ם דדוקא ידוע שהעבד כשר, דסתם עבד פסול מדאורייתא ע"ש.

מדאורייתא^ט, או כותי או ישראל מומר, נאמנים רק במסל"ת.

ה. י. עבד או אשה שאמרו שמענו שמת פלוני משיאין על פיהם, ואין חוששין ששמעו מפסול^י, ואם אמרו ששמעו מאשה או עבד נאמנים, אבל אמרו ראינוהו^כ שמת שואלין אותם כמה ידעתם, ואם יעידו בדברים שרובן למיתה, אין משיאין עד שיהיה ברור ללא ספק.

הגה: יא. עד שאמר שמעתי קול מקוננת שהספידה אותו עם המתים, משיאין על פיו.

הגה: יב. אין להתיר לאשה^ל ללבוש שחורין, או להספיד, כל עוד שלא ברור להשיאה, שמא יצא קלקול מהנהגותיה.

עין משפט ד. אה"ע סימן יז פעיף יג.

יג. כב. עד מפי עד שכשר הוא רק אם שמע מפי בן דעת, אבל אם שמע משוטה^מ חרש או קטן, אין משיאין על פיו.

יג. כג. שמע מתינוקות^נ שמספרים: עכשיו באנו מהספד פלוני בן פלוני,

ט. והוא מיבמות כ"ה.

י. מרמב"ם. והמהרי"ל רצה להמציא היתר במים שאין להם סוף. ובמלחמה דבעינן קברתיו, היכא דלא אמר ואינו לפנינו לשאול אותו, או אמר מפי עד ולא בירר, תלינן להקל. ומובא בפ"ת ס"ק ל"ג.

כ. מר"ט סוף יבמות, ואפי' שלא צריך דרישה וחקירה בעד שאמר מת בעלה מ"מ באמרו שמענו שמת שואלין אותו, אבל אמר מת פלוני אין שואלין אותו היאך, ממהר"ם בן חביב. פ"ת ס"ק ל"ד.

ל. אבל אם היא גרושה כבר מבעלה, מותרת, ועיין בסי' קמ"ה ובב"ש שם ס"ק י"ח.

מ. וה"ה אם השוטה או החרש והקטן מעדיין בעצמם לאו כלום, ודלא כרב אחד שחשב לחלק אם הוא בא בעצמו. דהרב מהרא"י סתר דבריו כ"כ בח"מ.

נ. שם במשנה קכ"א. ובהגיעו התינוקות לפעוטות. ואם בעינן מסל"ת או לא נחלקו בזה הטור ומהרא"י.

כך וכך ספדנים היו, וחכם פלוני עלה אחר מיטתו והדומה ^ו
 משיאין עפ"ז, ואפי' דבהגדילו אח"כ אינם יכולים להעיד מה שראו
 בקטנותם ^ז.

עין משפט ה. אה"ע סימן יז סעיף יד

יד כד. ישראל ששמע מכותי שהסיח לפי תומו שפלוני מת באומרו, אוי
 לפלוני שמת, כמה נאה היה, או כמה טובה עשה עמי והדומה,
 יכול להעיד לאשתו ותנשא ע"פ.

הגה: כה. אמר הגוי פלוני מת במסל"ת, בלי דברים אחרים דעת הריב"ש
 שתנשא ^פ, אבל הב"י בשם הר"ן מחמיר.

יד כו. אם יש לתלות שהגוי אמר דברים אלו בכדי להטיל אימה על
 השומע אף במסל"ת אינו נאמן, וה"ה במקום שיש לחוש שלמדוהו
 לומר כן.

יד כז. ערכאות שמסיחין לפי תומן שהרגו פלוני אינם נאמנים להשיא,
 דמוחזקים עצמם בכזב. וי"א אף שאומרים שלא נהרג על ידם, אבל
 שאר כותים במסל"ת ואומרים נהרג בערכאות משיאין ע"פ ^צ.

ס. ודוקא ספרו לאלתר כ"כ הרמ"א, והח"מ הביא מחלוקת בזה בין ראב"ן וראב"ה והסיק
 לחומרא דאם יספר תינוק אחד לאלתר שמת, ולאחר זמן תינוק אחר יספר שלא מת,
 נחמיר להאמין לתינוק השני ולא תנשא. וכן ההיפך שאם יספר השני לאחר זמן שמת
 ונתקדשה נחשוש לקידושין. כ"כ הח"מ.

ע. דרק אותם במשנה בכתובות דף כ"ח יכולים ולא אחרים, משום דשם מצטרף עם עוד
 עד אחד גדול ומהני לצירוף, כ"כ הגאון.

פ. כ"כ הרמ"א. והב"י כתב שבביה"ד שבסלוניקי פשט המנהג להתיר עיין בח"מ.

צ. דין זה מברייתא גיטין כ"ח ורש"י שם. ומ"מ קשה למה לא נחשוש שהכותי אמר דבריו
 ע"פ מה ששמע בערכאותיהם והרי הם מחזיקים עצמם בכזב, והוא לא ראה המעשה
 והוי כמו ששמע שטבע בים הגדול והוא מעיד שמת עפ"ז דאינו נאמן, ונשאר הח"מ בצ"ע.
 והב"ש יישב קצת קושיא זו.

עין משפט ו.

אה"ע סימן יז סעיף יג

עיי' לעיל עין משפט ד

עין משפט ז.

אה"ע סימן יז סעיף יד

עיי' לעיל עין משפט ה

עין משפט זז.

אה"ע סימן יז סעיף לד

לד. סה. ה"ה כותי במסל"ת שטבע פלוני במים שאין להם סוף, לא תנשא
ואם נישאת **ק** לא תצא.

לד. סו. חכם שהתיר האשה במים שאין להם סוף להנשא לכתחילה, מנדין
אותו **ר**.

לד. סז. מי שהעידו עליו שהיה בספינה ונשתברה בים וכדומה, או ראוהו
שטבע במים שאין להם סוף ולא שהו שם כדי שתצא נפשו, אם
נישאת תצא **ש**.

ק. יראה כאן אפי' בלא אומר הגוי המסל"ת ששהה כדי שתצא נפשו, וצ"ע שהרי בישראל
בכה"ג בלא שהה תצא ועיי' בב"י בשם הרמב"ן בסעיף ל"ד ברמ"א. ואפשר דשם
איירי שהישראל אמר דלא שהה, אבל בסתמא אף בישראל אמרינן ששהה ולא תצא, ואף
כאן בגוי במסל"ת בסתמא אמרינן ששהה, ולכן לא תצא. וצ"ע.

ר. מעובדא דר' שילא שם בדף קכ"א ומנדין החכם דוקא במזיד, אבל בטעה כגון רב
שילא לאו בר נידוי הוא כ"כ הח"מ.

ש. כ"כ הב"י בשם הרמב"ן, סעיף ל"ד.